

ПОЕТСКО - КОСМИЧКА СИМБОЛИКА У ПЕВАЊУ КРЕМАНСКЕ ПРОРОЧИЦЕ

ВЛАДИМИР КРАСИЋ

Књижевна радионица "Владимир Красић" – Београд

Резиме. У средишту пажње је слојевита космичка симболика у певању Надежде Ерић ("Пророчица из Кремана").

За Надежду Ерић је лепо речено да је „враголаста мудрица“ која пише песме. Вазда је одликаш у свему што ради. Изашла је из Новинарске школе „Радио Новости“,¹ као даровит песник и новинар. Сада ради као дипломирани правник у Удружењу ветерана - ратних инвалида Србије.

Дипломирала је са просечном оценом 9,71 и у својој генерацији била прва у рангу на Правном факултету у Београду.

Објавила је документаристичку књигу „Човек из једног комада“ (2006.) и подстицајну збирку песама „Пророчица из Кремана“ (2007.). За њу књижевница Славица Благојевић каже да пише „посве занимљиву поезију... Мудро гугуче своју младост“.² Поред књижевно – поетског рада Надежда је и илустратор. Професор др Никола Цветковић за њу каже: „У Надежди Ерић тек треба да пропева телесно и бестелесно рађање, претичући збуњеност и блуд, да се усправи гордиња, да се развиде тмуште и сивило бездани, да се спусте небеса у обасјању, да се ОБЈАВИ сунцем над умним и чарним Златибором, Таром и Кремнима“.³

Надежда Ерић се већ васељенски о б ј а в и л а над небесима у обасјању, а сада профетски хита са сунцем над чарним Златибором, Таром и Кремнима.

¹ *Мајсторско писмо* ове школе добили су многи лекари, професори, глумци, историчари уметности и сви они којима је новинарство, писана и изговорена реч била љубав, опсесија, страст и начин живота.

² С. Благојевић, *Човечица из Кремана*. „Пророчица из Кремана“, Београд 2007, стр. 48 – 49.

³ Н. Цветковић, *Надежда Креманска*, „Пророчица из Кремана“, Београд 2007, стр. 10.

*Пророчица светлости
У Кремнима и на Тари*

.....
*Роса зоре и дах вечности
Јутарња молитва
Богу и анђелима ...*

Програмско – поетички и космички пева Надежда у првој манифестној песми „Храст“ Светлост је овде испољење стварања васељене, она је својеврсни логос, универзални принцип.

Мотив светлости провлачи се скоро кроз целину певања Надежде Ерић и она је плодотворно обележје њене поезије, али и својеврсно егзистенцијално начело. Овај симбол је повезан са појавом Сунца, Месеца, извора свега што је обухват ока и изласка из вечитог мрака који нас окружује док не прогледамо.

Вид проширује нашу светлосну магију жеље да боље прогледамо што даље и што јасније.

А поетска слика *роса зоре* је обасјање и Нада. Она свету доноси светлост, те *са Богом и анђелима* оличава ускрснуће. Светлосну, сунчану природу по народном веровању имају „Бог – Отац и Исус Христос, анђели и свети...“⁴

Поетско - космичка симболика у певању креманске пророчице одликује се треперавим мирисом ваздуха Златибора који се, чини се, тако оштар, свеж и животно прозрчан ножем на кришке може сећи. То је звук светлости који прожима и благотворно се шири од звезде до звезде у праскозорју и сумаглици бесконачја. А, свемир је наше плаветнило вида и зеница сутрашњег дана што трепери радостима у очињем виду. Надежда Ерић је, дакле, сва обузета астралним, недокучиво додирнутим. Ту се преплиће звездано и сунчано, месечево коло медведа из шуме праскозорја. Све је то на ивици светлости обзорја.

Поезија светлости зрачи нашу радост и страст да виђено опипамо и у додирима осетимо топлоту извора сунчеве благодети што нас милује и, разбијајући мрак, води на свеколике путеве нашег јединог циља - живота.

Астрална пројекција - када се душа одваја од тела, најречитије је објашњење оних који су доживели живот после смрти улазећи у бесконачни тунел на чијем су крају сви, баш сви, видели светлост.

Наша аура је, показује лирика Надежде Ерић, увек оличена у ореолу светлости што је и научно потврђено; а та аура помаже песнику да пронађе пут и светлосну формулу до онога коме хита у загрљај, обручје, узноси се или пада у понор.

Надежда - пророчица светлости росу зоре види као симбол буђења у поново нађеној светлости. Роса зоре се у много чему приближава Бодлеровој

⁴ *Словенска митологија – Енциклопедијски речник*, редактори Светлана М. Толстој, Љубинко Раденковић, Београд, Zepher book world 2001, стр. 487.

дрхтавој зори одевеној у ружичасту хаљину („јутарњи сутон“). Роса зоре поетеси стиже после апсолутне ноћи што носи у себи тескобу и страх.

Зора је у песничком виђењу блиска јутарњој молитви, па су заједно увек младе и никада не умиру, јер зора са молитвом сестрински стреми ка својој судбини.⁵

Са поштовањем улазим у све манастире и цркве одавде па до Свете Горе. Походим светишта и храмове божје људском руком, духом и умом грађене.

С поштовањем се односим према свим богослужитељима, али до данас нисам признавао и не признајем ниједног великодостојника који ми се нуди да посредује између мене и Бога. Ја се мом Господу Богу обраћам лично и понизно молим да не погрешим.

У певању Надежде Ерић су анђели божји изасланици који штите правоверне и посредују између неба и земље.

Према словенској митологији, анђели су у народним представама најчешће дочарани као „лепи, дугокоси младићи с великим крилима, у белим, понекад позлаћеним одежама, обично са жезлом у руци. Најчешће су невидљиви . . .“⁶

У њеним визијама анђели измичу обичном поимању и стварају тајновит свет.

Надежда Ерић је проницљиво нашла формулу да своје певање о мужевности преточи у чудесну, само њој знану представу храста коју, чини се, није ни видела ни предвидела у најлепшем тумачењу да је ово благотворно дрво. Према храсту српски народ има изузетно поштовање па су многи стародревни примерци „сматрани за божанства и уживали култ“.⁷

Напоменимо да скоро свако село има понеки „запис“, а то су углавном горостасни храстови са урезаним крстовима у њиховим деблима. Према народном веровању нико не сме да одсече такав храст, јер би се таквоме кућа угасила . . .

Надежда Ерић се својим првим књигама стваралачки потврдила као истраживач, документариста и песник. У знак признања примљена је у Удружење новинара Србије, члан је Међународне асоцијације новинара са седиштем у Брислу и члан Краљевског књижевног клуба у Београду.

Она у својим песничким текстовима успешно користи слојевиту космичку симболику. Ради даљих истраживања указујем на њено осмишљено повезивање документаристичког и поетског, уз продубљену рефлексивност. У књизи „Човек из једног комада“ садржане су поетичке појединости које њеном стваралаштву дају дубљи теоријско - филозофски смисао и значење.

⁵ Ж. Шевалије, А. Гербрант, *Рјечник симбола - митови, сни, обичаји, гесте, облици, ликови, боје, бројеви*, Загреб, 1987, стр. 808. (друго проширено издање).

⁶ *Словенска митологија - Енциклопедијски речник*, стр. 6.

⁷ Веселин Чајкановић, *Речник српских народних веровања о биљкама* (рукопис приредио и допунио Војислав Ђурић), Београд, 1994, стр. 206.

**POETICALLY – COSMICAL SYMBOLISM IN THE POETRY
OF KREMAN'S PROPHETESS**

Cosmical motives in the poetry of Nadežda Erić were analyzed.